

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola s materskou školou, Na Výhone 188, 922 21 Moravany nad Váhom
4. Názov projektu	Zvyšovanie čitateľských, prírodovedných a matematických zručností a gramotností na ZŠ v Moravanoch nad Váhom
5. Kód projektu ITMS2014+	312011S201
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum strenutia pedagogického klubu	18.10.2021 / 13:30 hod
8. Miesto strenutia pedagogického klubu	ZŠ s MŠ, Na Výhone 188, Moravany n/V, učebňa 5.B
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Katarína Zabadalová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.zsmoravany.sk

11. Manažérske zhrnutie:

krátka anotácia, kľúčové slová

Cieľom stretnutia Klubu čitateľskej gramotnosti bolo oboznámenie sa s vytváraním štandardizovaných úloh zameraných na umelecký text. Pri tvorbe úloh zameraných na čítanie s porozumením je veľmi dôležité si uvedomiť, že základom pre celý proces je text. Text, ktorý učiteľ predkladá žiakom môže mať rôzne podoby. Je však veľmi vhodné, aby učiteľ jednotlivé texty striedal, aby mali žiaci možnosť pracovať so všetkými druhmi textov. V prvom rade treba uviesť, že učiteľ môže pracovať aj s učebnicovými textami, avšak veľkou výhodou sú texty, ktoré sa nachádzajú v takých učebniciach, respektíve knihách, ktorými bežný žiak nedisponuje. Učiteľ ako autor by v zásade mal siahnuť po mimoučebnicových textoch, vytvárať štandardizované úlohy tak, aby žiaci dosiahli čo najvyššiu úspešnosť pri vypracovávaní úloh zameraných na čítanie s porozumením a aby sa výrazne eliminovala chybovosť, ktorá nemusí prameniť len z nepozornosti žiakov, resp. súvisieť s ich nedostatkami v poznatkoch a vedomostiach, ale môže byť spôsobená aj zle položenými otázkami v jednotlivých úlohách.

Kľúčové slová: čitateľská gramotnosť, štandardizované úlohy, neštrukturalizované otvorené úlohy so širokou odpoveďou, štrukturalizované otvorené úlohy so širokou odpoveďou / dichotomické, polytomické, priradovacie a zoradovacie /, formulácia zadania.

• **Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:**

- Privítanie pedagogických zamestnancov – koordinátorka Klubu čitateľskej gramotnosti privítala členov na stretnutí.
- P. Zemanová oboznámila prítomných s obsahovou náplňou stretnutia. Vysvetlila, že tvorba štandardizovaných úloh zameraných na čitateľskú gramotnosť v sebe zahŕňa niekoľko činností, ktoré treba pri koncipovaní úloh dodržiavať. Ak chceme, aby sa žiaci rozvíjali v čitateľskej kompetencii, musíme im poskytnúť vhodné podmienky na rozvoj. Tento stav je dosiahnuteľný práve tým, že učiteľ proces čítania s porozumením chápe ako kvalitný nástroj na uchopenie množstva vedomostí a ich následné využitie v praktickom živote. Čitateľská gramotnosť žiaka v preklade znamená vedieť čítať s porozumením a následne pracovať s textom, pričom táto práca na jednotlivých úlohách, ktoré sa na konkrétny text viažu v sebe zahŕňa získavanie informácií, uchopenie vzťahov medzi informáciami, vytváranie súvislostí a zbieranie nových poznatkov, teda vytváranie si nových konštruktov na základe už získaných vedomostí a schopností.
- Diferenciácia a výber textov – pri tvorbe úloh zameraných na čítanie s porozumením je veľmi dôležité si uvedomiť, že základom pre celý proces je text. Je veľmi vhodné, aby učiteľ jednotlivé texty striedal, aby mali žiaci možnosť pracovať so všetkými druhmi textov. V prvom rade treba uviesť, že učiteľ môže pracovať aj s učebnicovými textami, avšak veľkou výhodou sú texty, ktoré sa nachádzajú v takých učebniciach, ktorými bežný žiak nedisponuje.
- Umelecké (beletristické) texty predstavujú všetky typy literárnych druhov a žánrov, s ktorými sa bežne stretávajú žiaci na hodinách literatúry. Môžeme sem zaradiť lyrické texty, napríklad básne či piesne, epické texty, akými sú bájky, balady, rôzne úryvky z poviedok, detektívok, románov a podobne, ale i texty dramatické, teda ukážky z rôznych divadelných hier, scenárov k filmom alebo muzikálom a podobne. Je už na prvý pohľad jasné, že literárne texty umeleckej funkcie sú náročnejšie na porozumenie, keďže obsahujú také jazykové prvky, ktoré sú vyjadrené nielen priamo, ale i implicitne. Na druhej strane aj vďaka tomu poskytujú široký priestor na vytváranie úloh.

- Tvorba úloh – úlohy, ktoré učiteľ k danému textu vytvára musia byť operacionalizované, takže činnosť, ktorú majú žiaci vykonať musí byť preukázateľná. To dosiahneme, ak budeme vychádzať z tzv. revidovanej Bloomovej taxonómie kognitívnych cieľov.
- Typy úloh – zatvorené (polytomické), otvorené (doplňovacie so stručnou odpoveďou) a otvorené (s rozsiahlejšou odpoveďou).
- Diferenciácia úloh

Úlohy pri jednotlivých typoch textov je možné rozdeliť na dve veľké skupiny. Pre prvú skupinu je charakteristické, že ju môže kontrolovať, hodnotiť iba odborník, pretože odpoveď nemá presne vymedzenú štruktúru. Tieto úlohy nazývame subjektívne skórovateľné. Medzi subjektívne skórovateľné úlohy patria otvorené úlohy so širokou odpoveďou, ktoré potom môžeme ďalej rozčleniť na neštrukturalizované a štrukturalizované úlohy. Je veľmi ľahké vytvoriť takéto úlohy, avšak problémy nastávajú pri ich vypracovávaní žiakmi, ale aj pri ich posudzovaní a hodnotení učiteľmi, pretože vypracovávanie, ale i oprava takýchto úloh je veľmi náročná predovšetkým z časového hľadiska.

Na druhej strane existujú úlohy, ktoré môže hodnotiť aj neodborník na základe istého kľúča odpovedí. Takéto úlohy nazývame objektívne skórovateľné. Vzhľadom na to, že cieľom školy by mala byť čo najväčšia miera objektivity a zároveň to pomôže učiteľovi aj z hľadiska časovo oveľa menšej náročnosti, je veľmi vhodné, ba priam až nutné, aby sa pri úlohách, zameraných na čítanie s porozumením uplatňovali práve objektívne skórovateľné položky úloh. Medzi objektívne skórovateľné úlohy patria otvorené úlohy so stručnou odpoveďou – produkčné a doplňovacie a zatvorené úlohy – dichotomické, polytomické, priradovacie a usporiadacie.

- Čoho sa treba vyvarovať alebo nedostatky pri tvorbe úloh

Veľmi dôležitými faktormi, ktoré ovplyvňujú činnosť žiakov pri vyplňaní jednotlivých položiek či už testu, alebo aj úloh týkajúcich sa práce na metodickom liste, ktorý je považovaný za hodnotiaci element, sú tréma, únava, pocit stresu, teda takzvaná mentálna nevyrovnanosť žiakov. Tieto vplyvy, ktoré vychádzajú predovšetkým z osobnostných predpokladov jednotlivých žiakov, môže učiteľ len veľmi ťažko ovplyvniť, hoci ak nastolí priateľskú a pohodovú atmosféru, je možné aspoň čiastočne tieto negatívne faktory eliminovať, a tak zabezpečiť aspoň primeranú klímu v triede. Na druhej strane faktory, ktoré negatívne ovplyvňujú výkon žiaka pri celkovom hodnotení merateľných úloh sú chyby, ktoré bezprostredne vyplývajú zo strany učiteľov. Ide jednak o obsahovú stránku, ktorá môže skresliť výsledky pre nejednoznačne zadávané úlohy. Medzi takéto chyby patria napríklad: nelogické distraktory, nápovedné signály pri riešení úlohy, cudzie slová, ktorým žiaci nerozumejú, a tým pádom nepochopia ani význam otázky, úlohy, nejasné formulovanie úloh, úloha s dvojitým možným riešením, a pod. Okrem toho však existujú aj chyby, ktoré vyplývajú z formálnej úpravy. Problémom formálnej úpravy je predovšetkým nevhodné formátovanie. Napriek tomu, že to mnoho učiteľov nepovažuje za relevantné, aj takéto maličkosti dokážu ovplyvniť žiacke výsledky. Medzi tieto nedostatky patria predovšetkým: príliš dlhý a veľmi zhrnutý text, riadkovanie, nevhodný typ písma, nedostatočná veľkosť písma, príliš dlhé znenie úlohy, nezvýraznenie záporne položenej úlohy, nevyznačenie priestoru na zápis odpovede.

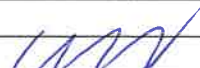
- Diskusia – p. Zemanová vyzvala prítomných na diskusiu. V rámci diskusie učitelia rozoberali návrhy na výber súvislých textov, tvorili príklady na spomenuté typy úloh a formulovali konkrétne úlohy.

-

Záver a poďakovanie za účasť – koordinátorka klubu sa poďakovala za účasť na stretnutí.

12. Závěry a odporúčania:

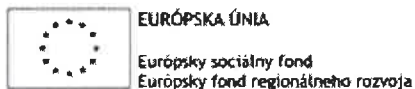
- Zameriť sa v mimoškolskej činnosti a vo výchovno – vzdelávacom procese na využívanie súvislých textov na rozvoj čitateľskej gramotnosti, pričom je potrebné texty striedať, aby mali žiaci možnosť pracovať so všetkými druhmi textov.
- Pri tvorbe úloh vychádzať z tzv. revidovanej Bloomovej taxonómie kognitívnych cieľov. To znamená zadávať úlohy s pomocou použitia tzv. aktívnych, príkazových slovík. Úlohy, ktoré formulujeme majú rozvíjať kognitívne procesy na všetkých úrovniach.
- Striedať rôzne formy úloh – otvorené aj zatvorené úlohy.
- Treba sa vyvarovať chýb, ktoré vyplývajú z formálnej úpravy: nevhodné formátovanie, príliš dlhý a veľmi zhustený text, riadkovanie, nevhodný typ písma, nedostatočná veľkosť písma, príliš dlhé znenie úlohy, nezvýraznenie zápornej úlohy, nevyznačenie priestoru na zápis odpovede.
- Individuálne sa venovať žiakom so ŠVVP, trpezlivo s nimi pracovať, zadávať primerané úlohy. Umožniť im používanie učebných pomôcok. Overovať si, či porozumeli formulácii úlohy.

13.	Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Lucia Zemanová
14.	Dátum	18.10.2021
15.	Podpis	
16.	Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. František Glos, PhD.
17.	Dátum	18.10.2021
18.	Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

Príloha správy o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Základná škola s materskou školou, Na Výhone 188, 922 21 Moravany nad Váhom
Názov projektu:	Zvyšovanie čitateľských, prírodovedných a matematických zručností a gramotností na ZŠ v Moravanoch nad Váhom
Kód ITMS projektu:	312011S201
Názov pedagogického klubu:	Klub čitateľskej gramotnosti

PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania stretnutia: ZŠ s MŠ, Na Výhone 188, Moravany n/V, učebňa 5.B

Dátum konania stretnutia: 18.10.2021

Trvanie stretnutia: od 13:30 hod do 16:30 hod

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1	Mgr. Katarína Zabadalová		Základná škola s materskou školou, Na Výhone 188, 922 21 Moravany nad Váhom
2	Mgr. Jana Jurčagová		Základná škola s materskou školou, Na Výhone 188, 922 21 Moravany nad Váhom

3	Mgr. Viera Raušlová		Základná škola s materskou školou, Na Výhone 188, 922 21 Moravany nad Váhom
5	Mgr. Lucia Zemanová		Základná škola s materskou školou, Na Výhone 188, 922 21 Moravany nad Váhom
6	Mgr. Dominik Matušinský		Základná škola s materskou školou, Na Výhone 188, 922 21 Moravany nad Váhom

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpis/y:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia